

3. Encourages Flexibility and Adaptability: Exposure to different teaching styles and cultural norms helps students become more adaptable, which is crucial in rapidly changing environments, whether in education, the workplace, or personal interactions.

4. Improves Language and Communication Skills: Intercultural methodologies often involve multilingual or culturally diverse communication, improving students' language skills and their ability to communicate effectively with people from different backgrounds.

REFERENCES

1. Barkley, Elizabeth F., Claire H. Major, K., and Patricia Cross. 2014. *Collaborative Learning Techniques: A Handbook for College Faculty, 2nd Edition*. Jossey-Bass: San Francisco.
2. Compendium Innovative Practices in Intercultural Education. Methodological Manual. (2018). Digital book. Co-funded by the Erasmus+ Programme. Université Paris-Est Créteil, Créteil (translation from French to English). 82 p.
3. Leon-Henri D. Di P. (2017) Role Play: A Practical Way to Teach Intercultural Communication. *Researching and Teaching Languages for Specific Purposes – Cahiers de l'APLIUT* Vol. 36 N°2.
4. Lutsyk, I.H. (2006). Vykorystannia metodu keis-stadi pid chas vykladannia inozemnykh mov [Using the case-study method in teaching foreign languages]. *New learning techno-logies: science and method. Coll., No. 43*, pp. 51–55. [in Ukrainian].
5. Oberlé D. (1989). Créativité et jeu dramatique, Meridiens Klincksieck.
6. Spulber D. (2018). Intercultural education and social contentment., *Geopolitical, Social Security and Freedom Journal*, ISSN:2587-3326 vol. 1, pp. 70–79. DOI:10.2478/gssfj-2018-0004
7. Zhulkivska, A.M. (2014). Zastosuvannia keis-tekhno-hii pry vyvchenni fakhovoi anhliiskoi movy v ekonomich-nomu VNZ Ukrainy [The use of case technology in the study of professional English in an economic university of Ukraine]. *Scientific notes of the National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov. Series: Pedagogical and historical sciences, No. 117*, pp. 36–42. [in Ukrainian].

Руснак Діана Андріївна

кандидат педагогічних наук, доцент,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Тетеля Д.С.

здобувач другого рівня вищої освіти,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

МЕТОДИКА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ГРАМАТИЧНИХ ЯВИЩ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ МУЛЬТИЛІНГВАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ

Основною метою навчання іноземних мов у ЗВО, зокрема французької мови як спеціальності, є формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності, яка розглядається як здатність спілкуватися, використовуючи

мовну систему в соціальному контексті (Dell Hymes). Звідси випливає необхідність оволодіння мовною системою для того, щоб використовувати її в різноманітних комунікативних ситуаціях [1, с. 16].

З когнітивної точки зору, у процесі вивчення іноземної мови розвивається мовна (лінгвістична) свідомість, яка є багатовимірним поняттям [3]. Для деяких лінгвістів (J. Dubois; H. Besse, R. Porquier) лінгвістична свідомість тісно пов'язана із засвоєнням граматики виучуваної мови і розвивається під час формування граматичної компетентності.

Проте, враховуючи той факт, що на заняттях з граматики іноземної мови засвоєння лінгвістичних явищ виучуваної мови (L2) базується на знаннях рідної мови (L1), йдеться радше про розвиток двомовної (білінгвальної) або багатомовної (мультилінгвальної) свідомості [2, 3], де можуть співіснувати дві або більше різних лінгвістичних систем. Іншими словами, поняття мультилінгвальної (багатомовної) свідомості передбачає володіння навичками більш ніж одного мовного коду та вміннями мовця переключатися з однієї мови на іншу, залежно від ситуації [2, с. 11].

Таким чином, під час навчання граматики україномовних студентів, які вивчають французьку мову як іноземну, виникає низка запитань. Зокрема, як зробити так, щоб у свідомості студентів співіснували дві абсолютно різні лінгвістичні системи (українська мова є синтетичною, а французька – аналітичною)? Які види вправ слід використовувати для розвитку багатомовної свідомості на заняттях з граматики? Який навчальний контент слід обрати, щоб найкраще проілюструвати, як граматичні явища функціонують у мовленнєвому контексті? тощо.

Серед різноманітних методів викладання граматики нас особливо цікавлять вправи на концептуалізацію граматичних явищ [1, с. 113], які на основі керованого спостереження та металінгвістичної рефлексії ведуть до свідомого розуміння функціонування граматичних явищ, що вивчаються.

Оскільки кінцевою метою концептуалізації граматичних явищ є свідоме розуміння функцій і значень граматичних форм у мовленні, їхнє навчання відбувається від значення до форми, де ці мовні явища сприймаються як засоби для вираження смислу. Така стратегія навчання відповідає індуктивному підходу: виокремлення цільових граматичних явищ у ситуативному контексті, розуміння та виведення правил та застосування правил у процесі виконання вправ. Єдина відмінність полягає в тому, що правила не надаються у готовому вигляді, студенти повинні висунути гіпотези щодо використання певної граматичної структури та перевірити правильність своїх умовиводів на інших прикладах (під керівництвом викладача) і, таким чином, самостійно сформулювати правило своїми словами, іноді, навіть, не використовуючи граматичну термінологію.

Основними принципами цієї методики є те, що, по-перше, правила повинні бути сформульовані мовою, зрозумілою кожному, тобто рідною мовою, особливо якщо йдеться про початковий етап навчання. По-друге, приклади та тренувальні вправи, зазвичай, мають бути дуже простими, а лексика відома, щоб граматичні

труднощі не ускладнювалися лексичними. По-третє, такий підхід ґрунтується на контрастивному аналізі рідної та іноземної мов, що має на меті підкреслити схожість і відмінності між двома мовами: рідною (L1) та виучуваною (L2).

Щодо відбору навчального матеріалу, тут ми надаємо перевагу корпусу, який складається з автентичних документів (рекламна афіша, гумористичний малюнок, короткометражний фільм або рекламне відео), які представляють реальний соціокультурний контекст, в якому функціонують мовні одиниці. Відповідно, слугуючи “природним” контекстом для вивчення французької мови та моделлю спілкування з її носіями, автентичні документи у процесі концептуалізації граматичних явищ реалізують тематичний компонент ситуації спілкування та сприяють навчанню граматики у реальному комунікативному середовищі.

Отже, процес концептуалізації граматичних явищ французької мови можна розділити на декілька етапів:

1. Спостереження за корпусом, виокремлення граматичного явища у ситуативному контексті, переклад рідною мовою;
2. Формулювання студентами гіпотез рідною мовою про функціонування граматичного явища у мовленні;
3. Перевірка гіпотез на інших прикладах (під керівництвом викладача);
4. Формулювання закономірностей або правил своїми словами рідною мовою (без /або з використанням граматичної термінології), порівняння функціонування виучуваної граматичної структури із рідною мовою для виявлення схожості або відмінностей.

Треба зазначити, що на просунутому етапі навчання, коли рівень володіння французькою мовою досить високий, студенти можуть формулювати гіпотези та правила іноземною мовою та використовувати граматичну термінологію, якою вони опанували раніше, на попередніх етапах навчання.

Надалі, виведені правила застосовуються у процесі виконання різноманітних вправ, що мають на меті автоматизацію дій із виучуваним граматичним явищем на рівні речення та на рівні тексту. Це можуть бути вправи на підстановку або трансформацію зразка мовлення, комунікативні завдання, а також вправи на переклад з L1 на L2.

У якості висновку зазначимо, що описана методика концептуалізації граматичних явищ сприяє не тільки усвідомленню функціонування іншомовних лінгвістичних одиниць в усному або писемному мовленні, а й допомагає розвивати у студентів мультилінгвальну свідомість завдяки співвіднесенню та інтерпретації граматичних явищ виучуваної (L2) та рідної мов (L1), вправам на переклад з L2 на L1 та з L1 на L2.

ЛІТЕРАТУРА

1. Besse H., Porquier R. Grammaires et didactique des langues. Hatier / Didier. 1991. 288 p.
2. Coste D., Moore D., Zarate G. Compétence plurilingue et pluriculturelle. Conseil de l'Europe, Strasbourg. 2009. 49 p.
3. Lagarde C. Les conditions d'émergence d'une conscience bi/ plurilinguistique. 2022. [Electronic resource]. Access Mode: <https://journals.openedition.org/catalonia/1665> DOI: 10.4000/catalonia.1665.